

Приєзда аристіл Феї дін
прічах квітога пентръ в
мінти ініма ші лі-
тература єсти не юн
жимтати де ан квітога

2 ф./24 кр., фіорд поція 2 ф.
8 кр. арц. Шинтъ зінії-
ції ся палтиск поза ла б
ріндъ 8 кр. діаді фінії
1 кр. орієнт де юн ріндъ.

N. 3.

1840.

(CU PREA'N ALTA VOIE)

GAZETA

DE TRANSILVANIA.

Brashov, 14. Januarie.

Трансильванія.

Тімішъ да със. Ботізъ Домінілітъ
ла 6. Іанваріс съз приснійтъ ан ачест Пас-
ашедат да хотарел царії. Кв о помпік дічі
май наїнте необічністі, амк врідінкъ да
вікіла обічній а с. ф. Бісерічі ржесрітіне, де
а жинкала маргле ачест праєнік ші прін Сем-
не дін афарз. Доміні Доктор да медічнік
ші Діректор Караданіні Павел да Весіч
ців позе да ваке тоате челе кувнініте да о
вреднікъ праєніїре аша, ка ан локъ ачеста
де одмені позін луксіт, жисвіт ачев мун-
тодек натура ся праєніскъ пе Ачела, каре-
ле прін дае сале мініні 48 кірвіт да атже-
теа орі ржнідіала натура. Вра да неапірат-
ж траєніцъ, ка ан ачест цініст, 8нде н
єсте пічі юн пріліж а діквата сложка дім-
нізіаскъ діпоз рітъ ржесрітіан, пентръ дічі
мілці сложкаші ші жисвіт ампліоїаї дім-
піррітіші, ся ресвіне лауділе домінілітъ ші ан
лімка ромжніаскъ. Пріон. П. Протопоп Йале-
ніссе Веڑа, жисвіт преуета а єші діла аса ста-
ціє да О. Тіміш, 8нде жисвіт да ачев тії
пірріці парохі да лецева ржесрітіанж гречес-
къ, скважі сіжента сложка жініца да
фоцъ атжт з Домінілітъ маіор Ірбетіна, ко-
мандант ал чутції ші а Граніцелор, кват
ші а тутърор діректарілор дімп. діла Ізз-
рет ші Ідела Іама фіорд осівіре да реїїї. а
Андре ржесрітіанж окінішіт, сіжента са четі
квіноскъта ржесрітіан пентръ анделінгата ші
сложіта віацъ ші дімніе а Майстракі сале
Лінізратлітъ постръ Фіордінан, кв єбл-
віт чі жинкала ініміле тутърор; сінетла
жисвіт а траєкврілор рікіт да пірріці фі-

рі да прін п інії, че адъна амінте. да одіх-
на ші паче, каре о авем супт окротіра пі-
теріквзіт скіптръ австріак. діпоз скваж-
шіре сініціріт апіл ші діпоз стропіріа касе-
лор ші а генерацілор, оаспеції се жисвіт
да о має нова діла да Д. Діректор а Ка-
рангіні, скомотва траєкврілор ріківідіа о-
кінішілор жінкінір кв толстел. Солдаці
діла команди 72 кв німірвла пріквм ші че
15 саўжіторіаї Караданіні авръ квате $\frac{1}{4}$ він
ші $\frac{1}{2}$ фініт каре да вітъ.

Сіків. Мілацкімітъ фіе чефілітъ, кві-
къ індъстріа ші ліціреа нігоцвзіт, жініе а
да Семнікоаз да о віацъ, че позів аквім ні
о авеа. Пріквм ан Калж, аша ші да Сіків,
кіцца амші луксітіорі се ампредінарі спрі
а жініеа о фабріка пінтръ Звіхар да напі
рошії. Локъ, машінелі ші тоате інстрімін-
тіле вор тіа 30 — 35000 ф. арц. Спрі
ачет скоп о касж ші 36 холді архітодре
съз ші квіміріт ні діпарте да ораш. Стат-
тіле фабрічі вор фі май tot ачеве діла
Калж. Соціетата шаї ампредіт акції са-
ле пе квате 100 ф. арц. Планъ є квіноскът
німіт да сквітъ бреме ші 200 акції съз ші
віндът позів аквіма. Банії ні отаі німіт
пе Хартіе, чі се палтіск філонтръ кв че
май маде аквіратіцъ. Німіт акціонарі, чі
тоате четате, ші патріа тоате ба трає
філософії бінеквжитате дін ачесте жініп-
лірі. Май мілті мії да фіоріні вор пітіа
ромжніа ан царз.

Мініштър (жінкъ Калж). Бісеріка
ромжніаскъ да дічі фі жіфітъ да хоці
ан індітіа дін в Іанваріс к. н. Пагвіа є
сокотітъ да 600 ф.

ТҮРКІА.

Пірнұза Сербій Міхалі, авт авдінің солмыз да Сұлтаның жыл 23. Дік. Деспрем 1нвестітіра ші ҳератын мәрелігі Аомн дат пінтрұп прінціза болм борқа алатқады.

— Гаңіта дін Віена „Oesterr. Beobachter“ ні автсе 8и артікол а гаңітті Енглізені „Морнінг Кронікле“, дін каре ной ампартжаным 8рмактодаре көвінте ғантокма кым алем аflat. „Сау зіс, кымкәз да проприетата ҳотаржре а прічине ғаскірітіне інтереселе франци 8ау күш күш тутыла о парте, Аңсек да чіне жі податы түркес прін мінте, а ғантріка діні деңгібітіле інтересе але Франци 8ау але діні ғаректарін пітгер? Аз дозар да прописа ғампачійінде 18 сәнкт скосе дін жок ші інтереселе Аңглія, а Астана, ші маі бартоқ, кым ні сі паре інтереселе Ресей? Сінгірілік інтерес, каре есті а се ала да ғыгаре де сізмік, сокотім кк є інтерес 8а Түркіе. Да тоғыз ғантимпарат, ачеста є Сінгірілік інтерес, че жи оқіт альміс се податы пінне қағандамент а політікі фінансарда дін пітгеріле Европине. Денің дозары пітгеріле үзелелде, оған Амбогіт, маі ғантаж, кымкәз претіндеріле Астана Мехмед Ылі н8 се пот 8ні күш ніндераре ші ғантречіміна Түркіе, ші дозар че ғыл мінде міжлодчелор үз сант а се пінне ғампротіба ачестор претіндері, 8ау Амбогіт. Франца че піттера фаже ачі? А рымжіна негізралы? А се фаже о прівітодаре лініншіз да ғастарнада прічине ғаскірітіне? Ачеста ар фі фост ғантрұп әдебар о ғанжар (prodilio) а інтереселор Франци. Че ар фі піттер Аңсек ажырған оған оған одағынде? Ар фі беніг Мехмед Ылі прін ачеста ғантріо сағар маі бініз? Нічі деңгем. “ Маі ғанколо се зіне, кымкәз франца нічі одағы 1ндер фі аflat күш кале а се трауе дін міжлодкы үзелелде піттері ші ашың ісбенди ғанжашті але сале інтересе прін арме; кымкәз є адебірдік кк Аңглія жи прічине ғаскірітінде оған ғампротібіт франци, фарж Аңсек ашың прімеждукі алінца са; күші аша читім маі ғанколо: „Нічі одағы н8 сау помініт даты алінцік, ғантрұп каре пірціле са фіе фост аша слободе, аша неғампедікіте, күш аша пінніне прічине де ашың альчес 8на алтіна жарфе ғампрымдатте. Алінца, аша кым стз. Есте ғанкейатк н8май пінтрұп ғантимпараті непревзұште; ға ар а апзара пача, лібертатеда ші ніндераре В8ропе апбенін, де ар фі ачеста Амерінцат ғроздат, ші а пізі 8и ғекілер (к8мпінж дреапти) а піттері ға мағар мідітеранж, кк Сінгірілік міжлод де а сінгірілік пача ші ніндераре апбеніл. — Ачеста алінцік нічі пірғаммент нічі жи протоколеніз есте ғанкейат; ға ашың ар ғантарда ші санкціи жи санктоғын күйт

ші жи еспірінца одменілор де стат, де н8 ші а опінін сағасынде але ғашнадарор цирілор. Да нічі 8ау ғұмас фарж род8р. Аңсек пізі Сінгірілік де аксолютизм, департамент деда ға ғанфалінца В8ропе ғаскірітіне. Аңсек 8ау міжлочіт складаре ші ніндераре Түркіе, о ніндераре, че ға амрінцат ші сірнітк, канды н8 ста алінца, адекк супт гаскірілік торіғілор Енглізені ші а лігітімішілор францо-зіци. Ачіта, күрі 8ау күрілік лібертатеда Сінгірілік ші ніндераре Түркіе, 8ау тут дрепті, дағы жіші рідікк ғлас8рілік сале ғампротіба алінцет аингло-францішеци. Ачеста леда ғаскірт ніндераре лор жи ф8м ші планшілор лор челе ғаннапоітодаре ліді 8орлат. Де ашың күнозарем ной фодарға біне атак8ріле лігітімішілор францо-зіци ші мініна Торіцілор номірі ғампротіба лігітімішіцет ғантрі Аңглія ші Франца. — Ноі нұмай о кале ғедем, пе қағаре ёң піттера стріка ачеста, ші ачеста ар фі ғаскірілік, 8и ғаскірілік ғампротіба Аңглія. Ші пінтрұп че? Нічі де кым дін алт темір. Декат дін Сентіментлітате националж, нічі күш күрілік алт скоп, декат спре а черка, каре флота є маі ғандемінатік! Ар піттера фі ғізі маі де жоқ, маі прост ші маі ғанвіно-взітіоріз?

— Ка адас ол де м8лте орі помініт8а Хатішіріф өші де к8рнад ші 8и рег8ламент, дозар каре тірк8і са се це сірт8іріле челе дін лонтрұп а Порці. Ачела к8пінде рег8лік фодарға м8лт ғанемнітодаре. Пінж ак8м адекк, ғотаржріле порці се фаже маі м8лт дозар ғоіса челы маі піттерік дінгіре мід8ларії сіфат8л8ті, дін прічине, күш че маі м8аці дін тұрғыш жіші да ғогзла сау дін реєстікт ші дін д8х слғыріторіз. Де ашың 8рмада м8лт. Іша рег8ламент8а че нөс пор8нічаре кас: дағы есті са віе прічине да дікестере, тірк8і са се факту о ғанжінцаре күкітеба зіле маі наінте да тоці мід8ларії сіфат8л8ті. Каре күрілік а борбы пінтрұп, сау ғампротіба шітке прічине ачела дозар че Сінгірілік ғаскіріт ж8дікканд8о, са ғанжінцізе пе презідент8а дін време, тірк8інд8ці н8меле да протокол; дікестеріле са се факту фарж прівіре да ранг, дозар време кым 8ау ғанжінцат фіншаре. Чел каре к8електі, са фіе асқадат күш күш амінте ші са н8 фіе прікірматы борбіре астана. 88вінтеле са се скріе тоате прін скрійторілік че 18ці, дозар каре тоці мід8ларії са факту реізіда ғолор каре леда к8електі. М8лцімія ғлас8рілор ғотарж, дозар каре прічине се тірмітіле да Сұлтаның спре ғантарда; іар' деңгемба ғлас8рілор ар фі ғампротібе де о потрівіз, ат8нчы піттеріде де а ғотарж ғұмжын Сінгірілік да Сұлтаның. ғампротіба ачей ғотарж маі де пе 8рмада са н8 к8теде а күрті нічі 8н8л да дін мід8ларії сіфат8л8ті, нічі а Сінгірілік німбұлцыміріе ғантрі

нород, овпт педіапка скоатерії дін дірігаторії.

Франца.

Дін п8н78ріл к8жн78л8т ді трон за фі прічіна Алцір8л8т, каре ба да прілєжла дескатеріе фоарте фірбінте. Се афлз антре францої, карі др врса, кадомніа лор сх се рідиче к8 тог8л дін Алцір. Ізти че зіче ба ачеста „Констіт8ціоніал8т“: „Л єші дін Алцір, др фі тог8л8на о фантз ді р8шінг; фнкх др фі 8н к8ует маї небреднік, а врса сх парзім че ам к8прінс, дн мін8т8л, кжнд фмпрезнателі сілінце але Арабілор атцінт8з. Спре а не ал8нга пе ної прін п8теріа дрмлор. Пентр8 о десеменеа п8ртаде н'др п8тіа дес8л р8де дн Европа. Не Абдела Кадер ал бате, кжтевя мії де арабі а оморж, ші апої а не рефраце дінтр8о царз аз8пата к8 сан8уле постру, ачеста др фі не8уніе ші дн ачес8ші в8еме вандалісм. А не траце дела ржебої8, др десемна а нічинсті пе Франца. Іша дар' нока пімік н8 не маї р8мжн, де к8т маї ант8мі а бате пе фнпротівнії тошрії ші апої аї с8п8н домнії, пе каре єї боіеа а о с8рпа.“

— К8вінтеле ді грат8лазі (Херетісір), обічніїтес асі фаче ба ан8л н8е к8т8р ріга дін парт8а камерілор ші а кор8л8т діпломатік, с'а8 фжк8т ші дн ан8л ачеста к8 кіп8л обічніїт. Ачелед к8прінда їді інтерес8тозре пентр8 г8берн8а а8т А8іс Філіп. — Дін Алцір, ділл лобіріа дін 15 Дек. Анко8чє він в8пії маї домнаде. Се паре к8 ржебої8 се аммінв маї м8лат к8т8р прім8авра. Абдела Кадер кор8л8нде нек8рмат к8 фмп8рт8а Мароканілор, іар' ачеста фнчіпе а да ші єл оврещт каре Семні ді вржм8шіе фмпротіва францоїлор.

Руїа.

Дн чле 10 зіле дін 8рмз а а8т Декембрія а. т. домні 8н үсрфоарте маре дн Ст. Петерб8рг (22—23 град8рі), дін каре прічінз, 38 пірсодні м8рірж фжрх весте. 20 о'8 афлат дн лонтр8а кагелор морці, патр8 пе 8ліці, 2 стрініт дес8рарх с8п8т чіріл8 словод.

Бор8сіа.

Чтіт8рілор сан8т к8носк8ті фмп8рнегріл8 ескаті дн стат8ріле бор8сірі фнтр8 г8берн ші фнтр8 персоднеле Бісерічесі, фнтр8 каре сан8т маї десемнаці архіпіскопії дін Волонія ші чел дела Позен. Н8 ді м8лат ачеста дін 8рмз днкх ф8 п8с ап8рсоаре. Ано8т8а д8кат Позен ші дн к8пітала а8т а8к8.

Іторії к8м фім, сан8т полонічі сі в8л 4 Хржні тог8л8на сім8емінте стріні к8т8р н8ам8а немціск. Дн 8рмз прінсоарії архіпіскоп8л8т д8нн, к8р8т боірім8а ді п8рті-нече фоарте, ачеста м8латі о небічніїт8 скжріре ші нім8ац8міре а лжк8іт8рілор. Із-т8 че с8рі8 дн прічіна ачеста дін Берлін ділл 18 Дек. „Деспре опініа лжк8іт8рілор дін Позен, тоці в8днічій ді кр8дінціз март8р а фнт8мп8рілор ді аколо д8в үрі о-діхнітоаре. Цхрній полоніт а8 днвіцат Еї-нішор а к8ноаце м8лате дін ачес8 фачірі ді кіне, а каре с'а8 фжк8т п8рташ с8п8т отх-п8нір8а бор8сік, ші дн лок ді 8міліт8а лі-пір8е ді маї наінте к8т8р н8еілім8е се дес-ци-п8тк антр8ншіт ачел сініцім8н, к8мкх єї аж8нг а8 о лібертаде лігніїт8ітк ші а дреп-т8р амніїці. Від8іріа шкоал8лор ші а бі-с8річілор, пріїміріа міцірілор, фачеред др8м8-рілор ші алате к8лт8нілі ліас п8ртат Е8к8-рошт афарз днкх ді алате гріт8ці. Маї в8к8тос а8 к8піт8а цхрнілор фнкредінц8ре десп8рціріа рілк8ілор пропріет8рі ді а іогауім8е, пе каре г8берн8а о 48 п8с дн л8к8раре к8 м8лат 8нірії, дн ачел фнцелі, к8мкх чел маї к8н ап8рт8рі8 длор (а іога-уілор) єсте цара, ші к8мкх джн8л врса ді п8вк8ці пе джн8шіт дін ста8р8а десп8тісм8-л8т а8 лібертаде. Че се атінчє ді боірім8е, ачеста дндоіт л8к8різк нін8елеп8ц8е, к8мкх се іослеа8 (траце а8 о парт8) атакт ді вржм8ш8е, пентр8 к8 н8н8м8а дші фнкі-де др8м8л ші фнс8ші ді афоло8і нації, чі ші чот маї м8лат дші п8рд8 фнкредінц8реа ші а нород ші прін ачеста прічін8ші аз-цір8а немцірі, а8 каре точма єа, (н8еілім8е) врса д8к8р маї м8лат ді к8т тоці, фнпр-тік. — Алате маре н8еіе фжк м8латілі са-те че а8 дрепт8р ді ораш (ді та8р), днкх дін бріміле кжнд н8еілії к8піт8а м8шілор са-лі дн дієт8е н8ме ші дрепт8р ді ораш, ка-дн ачест кіп с8шіт поат8 амм8аці веіт8-ріл8е прін в8мі ші прін алате ка ачесте. А-честе сате к8з8ті дн м8рдзріе ші тік8ло-ши піст8е тог н8 сан8т в8днічі ді н8ме ді ораш; кіп8л окжм8ірі лор єсте д8п8 аш-зум8н8т8а дін Баршавіа 1709. Адар ніт8 сан8т дн ста8р8а ді п8рт8а єле к8лт8ніліе окжм8ірі, ші сан8т-цхрії спре п8в8р8 аша ді маре, дн к8т фнт8ціре т8рівніца ді але реінтр8па к8 цжн8т8ріл. Ачесте ор8ш8е, маї в8к8тос дж8тк ші н8г8ціт8а спріт8, п8нк аколо, днк8т маї наінте к8 к8піт8а а8т фнтр8о жу-дікат8 в8стіт8 ді хоці, фнцеліс8а рапорт8-а8т о8ічіл8 а 8н8т д8р8т8рі8 а88пра 8н8т о-раш8а ді ачесте, ф8, к8мкх ділл ж8діл8 о-раш8л8т фнч8пжн8а п8нк ді п8зіт8рі8а ді н8п8та, тоці лжк8іт8рії фжк о ч8т8е маре ді хоці. В8 т8ат8 фнпр8т8ріа н8еілім8е ші дн ліпса стат8а8т ді міжлок (а ч8т8е-

нілор) старія вінч а цврії спорище, щі се подле зіче ку сігурітате, кумкв тире вірхоріде вісірічесі, чи сжит апрова де потоліре, нічі жнередінцареа кутрі губерніє о бор славі, нічі жмернатаціреа стврілор ну о бор Ампедака". (Нігпюк п. 2.)

Спанія.

Реккоїла маї дн тоате цхнчтвріле стврілор. Аңсіж дн Валенсія, үнігралда Аспірос батеа четвзіяа Куліліа каре се афлк дн мжніле Валірішлор ші ку а кврії пердерегі дікіді крістінілор 8н дръм слобод спре а пітіа стврікате маї наінте. Наірера спре а'ші ісажніді ші пінтрі ачелста, порвні де кврінда, ка тоці алквітіорії Супші губернізаті дін Мадріл, карії се афлк ку алкаштвріле сале фн цінчтвріле пе 8нде сжит ашезації солдації літі, ді нів бор пікті ачиле цхнчтвріл ан мінчтвріл кжнда лі се ва спніе порвнка ді а еші, ся се півше тоці с'ліс ся се арзі дн прівнік ку алкаштвріле лор. Акітрасте Аспірос кврінге помініта четвзіяа, батанд пе офіцеріт літі Каіріра, дн 25. Дік. —

Егіпт.

АЛЕКСАНДРІА 16. Дік. Маї вініе ді 20 солдації дела флота турчіаскі фүрірік ка дізертірі. Де атвнчі парада є маре фоафті. Атвпк о Сокотралі вініе алькратз а 8нія, Флота турчіаскі цініе пе Міхмід Ілі ка ла 100,000 ф. ар. пе кжте о альніз. Капудан Паша се афлк тот дн Егіпт. Аспіре джнсіл, Аспіре Акітасреріа флотет ші де тоате піланбріле де Ампкузіріе єс філіврімі ді мінчтві. 8нія борбене ді АЛЕКСАНДРІА аша: „Аічі сжит доля факрічі ді мінчтві, фоарті мілат алькратодре. 8на фзріце тот філібл ді фрасе (борбі) Аїналт сінітодре, ку каре джріїце пе ніце жірнаде, ла каре Аңсіж єсте Аїсоціт 8н алт сініт маї Сдрабзі, фзрі каре ачеле фрасе ді небо! еар пітіа єші ді супт теск. Челалатз (фабріка) фзрікі фзрікі кодчи лілолатз тоате фле-квріле діла 8ліці, щі атвпк ачіса ді барсіз ка 8н кілік фрасе фзккнідзіле кореспондінціз ла жірнада ді Смірна." Атвпра ачесто-ра фзк апої політічі дін кафенеліле Аїсіл фе-ліврімі ді діскатірі гриште. Атвпк 8на, дн Егіпт ну є німік, дікіт ферічіре, старі вінч, Аїдестуладре, чівілізаціе, реорганізаціе; Атвпк челалатз, бодлі, фоамете, пріттіндині мозріте щі кжте ді маї фі, вінчтві чіл дін-ті ба ся ді ристорні. Аїжндоуз фзі а'ші скопвріле сале, а діскріе пе Міхемід Ілі ші Егіптві аша вім аїл діскріз. — Нів є міра-рі, ді ачіста се Аїтампаз ші дн дітіе пірці.

Олінії сжит оамені, дніж адевхріл, орі кум бор ді склачіа 8ній, ді tot 8хмжне адевхріші мінчтвіле пір.

Інстітут 8тврі школастічіе.

Дела Сігішоарабітате сасаскі ді ді-трії ні се фаче квноеквтіа Аїтампазіа ді доля інстітуті школастічіе, а кирор фологва фі непрієздіт. 8нія єсте інстітут 8тврі, дн каре ді а се прігаті амвазіторії дікід даскалії пінтрі шкоалеа сасії. Аїтврі а-чіта, ачій карії воіск а се фаче Амвазі-торі сасії, трекдіе ся Амвіце дн патрі ді ді зіле цінніце піргатітоаре нів чі-маї непрієздіт сілінці. Атвпк ачелста пу-ніяда єкзамін стріжніс супт інспікціяа конс-торізілі, бор квпіта квєнітвіл дітістіт ді Аїтврі. Дін протівз, чіл слакі са'з лі-ніші бор фі Сіліці а пітрече маї міліці дні фн ачіл інстітут, са'з бор фі скюші ку то-твіл афарк. — Ял доіледа інстітут єсте шкода, ді маї Аїналт пінтрі фетіце, Аїтврі каре супт поваца 8ніт професор ку цінніце Академіче, се бор Амвіца ачеле цінніце, каре сжит ді непрієздіт трекдінціз філімілор, пе каре соартеа лілій хотаржт ді траі Аїтврі ліміе маї Аїмінатз ші а'ші Аїпліні дівпк бріднічіе даторілле нівестеї, мамеї ші ді ста-пнії ді касі.

Дела Редакціе.

Да пофта маї мілітора фачем квноеквті, кумкв пінтрі „Газета ді Трансіланія" ші Аїналтіра та єї фоліе, прінзіпрація дн Бікк. риці се фаче ді склачіа 8ніт професор ку цінніце Академіче.

Лінштінцаре.

Дн Брашовбл вікіс дн 8ліца ді міжлок їсте 8н Мілір, ку о грздінк маре, ші ку доля 8нія ді касі, дін мжні слободз, ді ванзаре. Побізіріа ді Аїналт Іоан Гьтт.

ПРВДЖА БІККАТВЛОР дн БРАШОВ.

(ді 24. Іанварі к. н. (Ді сані ді вадіті.)

О глядатз ді прідніл.	Р.Ф.	Крі.
Чіл маї фримос	.	13
„ Аї міжлок	грж	12
„ Аї юс	.	10
Олінії	.	30
Оліара	.	10
Орхіл	.	8
Оміші	.	6
Хірішка	.	2
Мілайла	.	42
Кіккірізія	.	6
Кіккірізія	.	48
Кіккірізія	.	35